

Seat No. : _____

AR-108

April-2022

B.A., Sem.-IV

EC-I (211) : Gujarati

સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ : એકાંકી ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ

(સંપાદક : ચંદ્રવદન મહેતા)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચનાઓ : (1) વિભાગ-Iમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નો જવાબ આપો.

(2) દરેક પ્રશ્નના 14 ગુણ છે.

વિભાગ – I

1. એકાંકી સાહિત્ય સ્વરૂપનાં ઘટક તત્ત્વોનો વિગતે પરિચય કરાવો. 14
2. એકાંકીની વ્યાખ્યા આપી, સાહિત્ય સ્વરૂપની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો. 14
3. ગુજરાતીમાં એકાંકીના ઉદ્ભવ અને વિકાસનું વિહંગાવલોકન કરો. 14
4. નીચેના બંને એકાંકીકારોનું પ્રદાન મૂલવો : 14
(1) ઉમાશંકર જોષી
(2) ચં. ચી. મહેતા
5. એકાંકી સાહિત્ય સ્વરૂપને લક્ષમાં રાખી, ‘ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ’ – સંગ્રહનાં એકાંકીઓનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
6. ‘બારણે ટકોરા’ એકાંકીમાં પ્રગટતી એકાંકીકાર ઉમાશંકર જોષીની આગવી સર્જકતાનો પરિચય કરાવો. 14
7. બંને વિશે ટૂંકનોંધ લખો : 14
(1) ‘ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ’માં પ્રયોગશીલતા.
(2) ‘ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકી’માં સંવાદકળા.
8. ટૂંકનોંધ લખો (બંને) : 14
(1) ‘માસીને દે ફાંસી’માં હાસ્યરસ
(2) ‘સોયનું નાકું’માં પ્રગટતો સામાજિક કટાક્ષ

વિભાગ – II

8

9. નીચેનામાંથી કોઈપણ આઠ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

નીચે આપેલ વિધાન ખરું છે કે ખોટું તે તપાસો :

(1) ગુજરાતી એકાંકી પાશ્ચાત્ય સાહિત્યમાંથી અનુકરણરૂપે અવતરેલું સાહિત્ય સ્વરૂપ છે.

(ખરું – ખોટું)

(2) ગુજરાતીમાં રૂઢ બનેલી ‘એકાંકી’ – સંજ્ઞા અંગ્રેજી ‘One Act Play’ નો પર્યાય છે.

(ખરું – ખોટું)

(3) ‘એકાંકી’ એ નાટકનું ટૂંકાવેલું સ્વરૂપ છે.

(ખરું – ખોટું)

(4) ગુજરાતી એકાંકી લોકનાટ્ય ભવાઈ પરંપરામાંથી પ્રગટેલું સાહિત્ય સ્વરૂપ છે.

(ખરું – ખોટું)

(5) એકાંકીમાં વર્ણન નહિ પણ નાટ્યાત્મકતાનું પ્રાધાન્ય હોય છે.

(ખરું – ખોટું)

(6) એકાંકીમાં આરંભ – અંતનું કોઈ મહત્વ નથી.

(ખરું – ખોટું)

(7) ‘એકાંકી’ – પ્રાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપ છે.

(ખરું – ખોટું)

(8) ‘માસી ને દે ફાંસી’ – અનૂદિત એકાંકી છે.

(ખરું – ખોટું)

(9) ‘બારણે ટકોરા’ માં _____ બોલીનો સંવાદમાં વિનિયોગ થયો છે.

(a) ચરોતરી

(b) સૂરતી

(c) પટ્ટણી

(d) સોરઠી

(10) ‘હું પશલો છું’ – એકાંકીમાં _____ ની વાર્તાનો વિનિયોગ કરવામાં આવ્યો છે.

(a) મહાભારત

(b) પંચતંત્ર

(c) રામાયણ

(d) પુરાણ

(11) બાઈબલની ઉક્તિ પ્રમાણે સોયના નાકામાંથી ઊંટ પસાર થાય પણ સ્વર્ગના દ્વારમાંથી _____ પસાર થઈ શકે નહીં.

(a) ધનવાન

(b) પાપી

(c) ગરીબ

(d) ચોર

- (12) જીન _____ પુરાણ કથાનું પાત્ર છે.
- (a) ભારતીય (b) અરબી
(c) ગ્રીક (d) બૌદ્ધ
- (13) _____ શિવકુમાર જોષીનો નોંધપાત્ર એકાંકી સંગ્રહ છે.
- (a) રંગ દા (b) સાપના ભારા
(c) પાંખ વિનાના પારેવા (d) શરતના ઘોડા
- (14) રંગભૂમિ પર સફળ નીવડે એવાં એકાંકીના લેખક તરીકે _____ જાણીતા છે.
- (a) જશવંત ઠાકર (b) ચં.ચી. મહેતા
(c) શિવકુમાર જોષી (d) કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણી
- (15) _____ પાસેથી પારસી ઘરસંસાર અને સમાજનું હળવારૂપમાં અને પારસી બોલીમાં નિરૂપણ કરતાં હાસ્યાત્મક એકાંકી મળ્યાં છે.
- (a) અદી મર્ઝબાન (b) યશવંત પંડ્યા
(c) જ્યંતી દલાલ (d) રંભા ગાંધી
- (16) ગુજરાતીમાં _____ ના ઉપક્રમે નાટકની કાર્યશિબિરો યોજી-ભજવીને નાટકો લખવાનો સ્તુત્ય પ્રયત્ન થયો, સફળ પણ રહ્યો છે.
- (a) સંસ્કૃતિ (b) શબ્દ સૃષ્ટિ
(c) કુમાર (d) આકંઠ અને સાબરમતી
-

